การปฏิบัติที่ดีในการจัดการเครื่องเบญจรงค์ของผู้ประกอบการชุมชนดอนไก่ดี ตำบลดอนไก่ดี อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร*

Good practices in Management of the Benjarong of Donkaidee Community Entrepreneurs, Tambon Donkaidee, Amphoe Krathumbaen, Samutsakhon Province.

ลักขิกา วารีสมบูรณ์ (Luxhika Vareesomboon)**
นรินทร์ สังข์รักษา (Narin Sungrugsa)***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาวิธีการปฏิบัติที่ดีของผู้ประกอบการชุมชนดอนไก่ดี และ 2) ศึกษาแนวทางการจัดการเครื่องเบญจรงค์ของผู้ประกอบการชุมชนดอนไก่ดี ดำเนินการศึกษาโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักได้แก่ กลุ่มผู้ประกอบการ กลุ่มผู้นำชุมชน กลุ่มสมาชิกในชุมชนดอนไก่ดีและกลุ่มลูกค้าประจำ รวม 15 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจงและแบบลูกบอลหิมะ เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลสามเส้า วิเคราะห์เนื้อหาแบบอุปนัย

ผลการศึกษาพบว่า (1) วิธีการปฏิบัติที่ดีของผู้ประกอบการชุมชนดอนไก่ดี ได้แก่ 1) ด้านการดำเนินงาน ผู้ประกอบการถือเป็นผู้นำที่ดี รวมถึงการมีวิสัยทัศน์และทัศนคติที่ดี มีการสนับสนุนและส่งเสริมให้สมาชิกทุกคนมีรายได้ 2) การปฏิบัติที่ดีของหมู่บ้านเบญรงค์ดอนไก่ดี ในด้านการเป็นศูนย์เรียนรู้ชุมชนสมบูรณ์แบบ ด้านการจัดการความรู้ด้านการบริหารจัดการที่ดีของผู้ประกอบการและด้านการบริการลูกค้า 3) ด้านการมีส่วนร่วมของหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดี ทั้งหน่วยงานภาครัฐ ผู้ประกอบการและสมาชิกในหมู่บ้านเบญจรงค์ทุกคนให้การช่วย

---

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและเอกชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2561

The Article Submitted in Partial Fulfillment of Requirement for the Master Degree of Art (Public and Private Management), Department of Education Foundation Graduate School, Silpakorn University, Academic Year 2018.

** นักศึกษาปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและเอกชน คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร e-mail : nuk_buddy13@hotmail.com

Student in Master of Arts Program in Public and Private Management, Facculty of Management Science, Silpakorn University, Telephone Number 086-891-8216 E-mail: nuk_buddy13@ hotmail.com

*** รองศาสตราจารย์ ดร. คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Assoc. Prof. Dr, Faculty of Management Science, Silpakorn University

Veridian E-Journal, Silpakorn University
ISSN 1906 - 3431

เหลือ ผลักดันและสนันสนุนกันเป็นอย่างมาก 4) ด้านการพัฒนาหมู่บ้านเกิดจากความร่วมมือทั้งในตัวผู้ประกอบการ สมาชิกในหมู่บ้านและหน่วยงานภาครัฐ มาช่วยในการขับเคลื่อนในเรื่องของการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบและเป็นหมู่บ้านอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ (CIV) 5) ด้านการช่วยเหลือของหน่วยงานภาครัฐ ให้ความช่วยเหลือหมู่บ้านเบญจรงค์เป็นอย่างมาก และ (2) แนวทางการจัดการเครื่องเบญจรงค์ของผู้ประกอบการชุมชนดอนไก่ดี ได้แก่ 1) ด้านการจัดการของหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดี มีผู้ประกอบการ สมาชิกในหมู่บ้าน หน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ และกลุ่มลูกค้าถือว่าประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก 2) ด้านการสนับสนุนหมู่บ้านเบญจรงค์มีการสนับสนุนที่ดีในทุกฝ่ายทั้งด้านชุมชนเข้มแข็ง ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นและด้านหมู่บ้านต้นแบบ 3) ด้านการพัฒนาหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดี หมู่บ้านเบญจรงค์มีส่วนในการช่วยสังคมทั้งในด้านบุคคล ด้านสังคมและด้านเศรษฐกิจ

คำสำคัญ: การปฏิบัติที่ดี, ผู้ประกอบการ, ชุมชนดอนไก่ดี

Abstract

The purposes of the research were to study the Good practices in the management of the Benjarong of Donkaidee community entrepreneurs and the management approach of the Benjarong of Donkaidee community entrepreneurs. The research was conducted by using qualitative research methodology with individual was in-depth interview. Key informants include entrepreneurship, community leaders, Donkaidee community members and regular customers. A total of 15 people. Use a purposive Selection and Snow Ball Technique. The research instrument was a semi-structured interview. Use a checking data methodological triangulation and analytic Induction.

The research results were that: (1) Good practices in the management of the Benjarong of Donkaidee community entrepreneurs. Include 1) Operation: entrepreneurs are good leaders, including vision and good attitude, support and promote all Member revenue. 2) Good practices of village the Benjarong of Donkaidee: In the center of community learning is perfect, Knowledge management, Good management of the operator and customer service. 3) The participation of village the Benjarong of Donkaidee: Government agencies, entrepreneurs and every member of the Benjarong Village provide help, push forward, and support each other very much. 4) The village development caused by the cooperation of enterprises, members in the village and government agencies to help in driving of sufficiency economy village is the prototype and creative industry village (CIV) 5) The help of government agencies: assist the village is very much. and (2) The management approach of the Benjarong of Donkaidee community entrepreneurs. Include 1) Management of village the Benjarong of Donkaidee there is an enterprise, members in the village, government agencies and Customer

groups very successful. 2) The support: Benjarong village has good support in every department the strong community, local wisdom, and the village of prototype. 3) The development of village the Benjarong of Donkaidee: Benjarong village contribute to help society in person, social and economic.

Keywords: Good practices, entrepreneurs, Donkaidee community

บทนำ

สภาพเศรษฐกิจทางด้านอุตสาหกรรมของประเทศไทยในปี พ.ศ. 2558 แสดงให้เห็นว่าสินค้าประเภทหัตถกรรมและหัตถอุตสาหกรรมของประเทศไทยได้สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจได้มากถึง 8.7 หมื่นล้านบาท ในขณะที่มูลค่าส่งออกงานหัตถศิลป์ไทยยังมีมูลค่าถึง 5.85 หมื่นล้านบาท (สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมศุลกากร, 2560) โดยเฉพาะในกลุ่มสินค้าประเภทของใช้ กลุ่มสินค้าประเภทของตกแต่ง กลุ่มผ้าทอมือ กลุ่มหัตถกรรมและเซรามิก เป็นต้น (บุษราภรณ์ มหัทธนชัย, 2552) งานหัตถกรรมสร้างขึ้นด้วยฝีมือพื้นบ้านของมนุษย์ที่ใช้ความชำนาญและการสั่งสมประสบการณ์ของกลุ่มชาวบ้านในสมัยก่อน โดยสร้างสรรค์ผลงานขึ้นเพื่อประโยชน์ใช้สอยในชีวิตประจำวันเป็นการสะท้อนอัตลักษณ์ความเป็นไทยได้อย่างประณีตและเต็มไปด้วยอัตลักษณ์ศิลปะ (ฉัตร์ชัย อรรถปักษ์, 2550) มีการพัฒนาสินค้าให้สอดคล้องกับค่านิยมใหม่ ๆ ของสังคมไทยในปัจจุบัน ใช้วัตถุดิบที่มีมูลค่าและต้องอาศัยฝีมือช่างที่มีความละเอียดประณีตเป็นพิเศษจนก่อให้เกิดเป็นงานช่างฝีมือชั้นสูง (ประชา สุวารีนนท์, 2554)

หมู่บ้านเบญจรงค์บ้านดอนไก่ดี ตำบลดอนไก่ดี อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ได้มีผลิตภัณฑ์เครื่องเบญจรงค์ที่เป็นแหล่งผลิตขนาดใหญ่เป็นอีกแห่งหนึ่งซึ่งมีชื่อเสียงและได้ชื่อว่าเป็นหมู่บ้านแห่งการผลิตเครื่องเบญจรงค์ที่มีความประณีตสวยงามมีคุณภาพและธำรงอัตลักษณ์ความเป็นไทย (กรมศิลปากร, 2554) อีกทั้งยังเป็นอุตสาหกรรมในครัวเรือนที่มีประโยชน์ใช้สอยอีกมากมายรวมทั้งมีการกำหนดลวดลายและแบบ ทั้งนี้หมู่บ้านเบญจรงค์บ้านดอนไก่ดียังได้รับรางวัลชนะเลิศหมู่บ้านพัฒนาดีเด่นของมูลนิธิหม่อมงามจิตต์บูรฉัตรในปี พ.ศ. 2544 เป็นที่นิยมทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ นอกจากนี้ยังได้รับรางวัลสินค้าโอท็อป (OTOP) ระดับ 5 ดาว ในปี พ.ศ. 2546 (ศูนย์ข้อมูลกลางทางวัฒนธรรม, 2560) ด้วยลวดลายที่มีความหลากหลายและยังมีสีสันแบบต่าง ๆ (พนิดา ไชยา, 2561) ซึ่งผู้ประกอบการในหมู่บ้านเบญจรงค์ได้ควบคุมคุณภาพของการทำเครื่องเบญจรค์ให้อยู่ในเกณฑ์ที่ดี โดยใช้ความคิดสร้างสรรค์และความประณีตของช่างฝีมือเบญจรงค์ไทย หมู่บ้านเบญจรงค์บ้านดอนไก่ดีจึงถือว่าเป็นชุมชนต้นแบบที่สืบสานและอนุรักษ์งานศิลปหัตถกรรมเครื่องเบญจรงค์ไทยให้ยั่งยืนคงความเป็นอัตลักษณ์ มีตลาดรองรับทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ (นิดดา หงส์วิวัฒน์, 2554)

ผู้ประกอบการหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดีถือว่าเป็นกลุ่มตัวอย่างของนักปฏิบัติที่เป็นเลิศในการจัดการความรู้ของชุมชน อีกทั้งหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดีถือว่าเป็นศูนย์เรียนรู้ชุมชนสมบูรณ์แบบดอนไก่ดี โดยเป็นศูนย์ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้สำหรับประชาชน (จินตวีร์ เกษมศุข, 2557) เสริมสร้างโอกาสในการเรียนรู้ การถ่ายทอด การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การสืบทอดภูมิปัญญา วัฒนธรรม ค่านิยมและความเป็นเอกลักษณ์

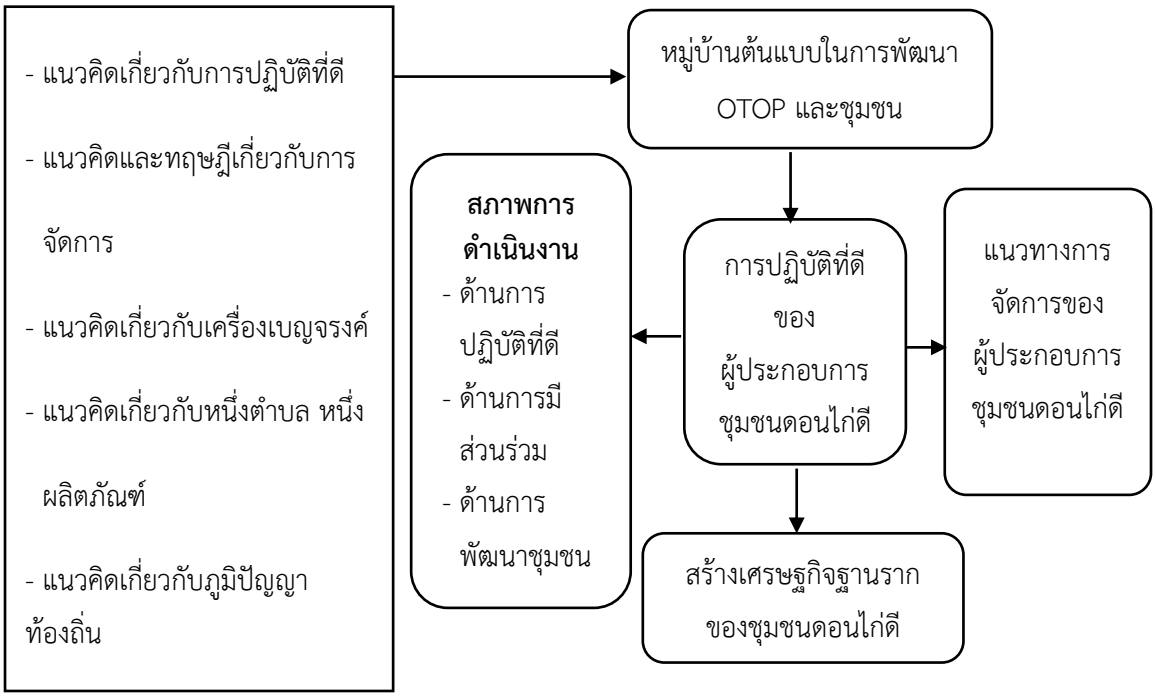
เน้นกระบวนการเรียนรู้เพื่อวิถีชีวิตของคนในชุมชนและก่อให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้มุ่งพัฒนาแบบพึ่งตนเองในชุมชน (วิฑูรย์ ภาเรือง, 2561) โดยมีแนวทางในการพัฒนากลุ่มหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดีเพื่อเป็นส่วนสำคัญในการเสริมสร้างความเจริญแก่ชุมชน เช่น การยกระดับฐานะความเป็นอยู่ของสมาชิกในชุมชนให้ดีขึ้นด้วยกระบวนการผลิตเบญจรงค์ล้วนต้องใช้ช่างฝีมือ (ถวัลย์ มาศจรัส, 2552) โดยสมาชิกทุกคนในหมู่บ้านได้มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้ มีการพัฒนาตัวเองอยู่ตลอดเวลาและที่สำคัญได้มีการเปิดการเรียนการสอนในการทำเครื่องเบญจรงค์ รวมไปถึงเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับคนทั้งภายในชุมชนและภายนอกชุมชน (กนกวรรณ ชูชาญ, 2552)

ด้วยเหตุดังกล่าว ถือว่าหมู่บ้านเครื่องเบญจรงค์ดอนไก่ดีนั้นได้เป็นอีกหนึ่งชุมชนที่ยังคงความเป็นอัตลักษณ์และยังสืบสานงานประเภทหัตถกรรมเครื่องเบญจรงค์ไทยได้อย่างยั่งยืน รวมถึงยังเป็นหมู่บ้านต้นแบบในการส่งเสริมและสนับสนุนกระบวนการพัฒนาท้องถิ่นสร้างชุมชนอย่างเข้มแข็ง ดังนั้นผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาวิธีการปฏิบัติที่ดีของผู้ประกอบการชุมชนดอนไก่ดี ตำบลดอนไก่ดี อำเภอกระทุ่มแบนจังหวัดสมุทรสาคร รวมถึงเพื่อศึกษาแนวทางการจัดการเครื่องเบญจรงค์ของผู้ประกอบการชุมชนดอนไก่ดีตำบลดอนไก่ดี อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งสามารถนำองค์ความรู้ที่มีอยู่มาพัฒนาชุมชนท้องถิ่นต่อไปได้ในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิธีการปฏิบัติที่ดีของผู้ประกอบการชุมชนดอนไก่ดี ตำบลดอนไก่ดี อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร
2. เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการเครื่องเบญจรงค์ของผู้ประกอบการชุมชนดอนไก่ดี ตำบลดอนไก่ดี อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

กรอบแนวคิด

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key informants)

การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ในครั้งนี้ได้ทำการศึกษาข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key informants) ที่ประกอบด้วย กลุ่มผู้ประกอบการ ได้แก่ ประธานกลุ่ม รองประธานกลุ่ม และเลขานุการกลุ่ม จำนวน 3 คน กลุ่มผู้นำชุมชน ได้แก่ นายกเทศมนตรี กำนัน ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน และนักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ จำนวน 4 คน กลุ่มสมาชิกในชุมชนดอนไก่ดี จำนวน 4 คน และกลุ่มลูกค้าประจำ จำนวน 4 คน รวมทั้งหมด 15 คน หรือจนได้ข้อมูลที่อิ่มตัวแล้วจนเกิดเป็นทฤษฎีถึงจุดอิ่มตัว (Theoretical saturation) การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) และเทคนิคลูกบอลหิมะ (Snow Ball Technique)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ตัวผู้วิจัยถือว่าเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การเตรียมความพร้อมทั้งด้านข้อมูล แนวคำถามในการสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความถูกต้อง ชัดเจน ครอบคลุม ทั้งนี้อุปกรณ์ที่ใช้บันทึกข้อมูล ได้แก่ สมุดจด ปากกา เครื่องบันทึกเสียงและกล้องถ่ายรูป เป็นต้น โดยผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือของการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ด้วยแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structure) และการสัมภาษณ์เชิงลึกรายบุคคล (In-depth Interview)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) โดยมีวิธีการตรวจสอบข้อมูลสามเส้าด้านวิธีรวบรวมข้อมูล (Methodological triangulation) โดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลหลายวิธีการและข้อมูลด้านต่างๆ กัน เพื่อรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกัน อาทิเช่น การเตรียมความพร้อมทั้งด้านข้อมูล แนวคำถามในการสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความถูกต้อง ชัดเจน ครอบคลุม รวมถึงอุปกรณ์ที่ใช้บันทึกข้อมูล เป็นต้น ข้อมูลที่ถูกวิเคราะห์สามารถแบ่งเป็น 2 ส่วนหลัก ๆ คือ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นรายบุคคล (In-depth Interview) และวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic Induction) ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลในทุกขั้นตอนตั้งแต่การเตรียมแนวสัมภาษณ์ตลอดจนผู้วิจัยได้เข้าไปศึกษาในภาคสนามและได้ใช้วิธีการถอดเทปการสนทนาแบบคำต่อคำ (Verbatim) จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และสร้างข้อสรุปเพื่อให้เป็นบริบท ตลอดจนขั้นตอนการเขียนรายงานการวิจัย เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการเครื่องเบญจรงค์ของผู้ประกอบการชุมชนดอนไก่ดีให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในการพัฒนาชุมชนต้นแบบ

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาวิธีการปฏิบัติที่ดีของผู้ประกอบการชุมชนดอนไก่ดี

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติที่ดีของผู้ประกอบการชุมชนดอนไก่ดี ได้กำหนดประเด็นการศึกษาออกเป็น 5 ด้าน ประกอบไปด้วย ด้านการดำเนินงานจากอดีตจนถึงปัจจุบัน การปฏิบัติที่ดีในแต่ละด้าน ด้านการมีส่วนร่วมของหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดี ด้านการพัฒนาหมู่บ้านและด้านการช่วยเหลือของหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ด้านการดำเนินงานจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ผู้ประกอบการและสมาชิกทุกคนในหมู่บ้านเกิดการรวมตัวกันจนเกิดเป็นหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดี โดยในปี พ.ศ. 2544 หลังจากที่หมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดีได้เข้าร่วมการประกวดหมู่บ้านหัตถกรรมดีเด่นของมูลนิธิหม่อมงามจิตติ์บุรฉัตร ประจำปี พ.ศ. 2544 จนได้รับรางวัลชนะเลิศระดับประเทศและได้เป็นหมู่บ้าน OTOP Village Champion (OVC) ในปี พ.ศ.2549 นอกจากนี้ผู้ประกอบการและสมาชิกในหมู่บ้านทุกคนจะมีการประชุมกันภายในหมู่บ้านเพื่อเป็นการสร้างความรู้ใหม่ ๆ มีการแลกเปลี่ยนความรู้ มีการถ่ายทอดความรู้ รวมถึงการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารซึ่งกันและกัน เพื่อให้สมาชิกทุกคนทำงานไปในทิศทางเดียวกันได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลในการทำเครื่องเบญจรงค์มากยิ่งขึ้น โดยสมาชิกทุกคนต้องมีแรงขับเคลื่อน คือ สมาชิกทุกคนพยายามผลักดันตนเองและรู้จักพึ่งพาตนเอง รวมถึงการพัฒนาตนเองและพัฒนาผลิตภัณฑ์อยู่ตลอดเวลา สมาชิกทุกคนในหมู่บ้านสามารถที่จะออกแบบและเขียนลวดลายใหม่ ๆ ด้วยตัวเองโดยทางผู้ประกอบการจะไม่จำกัดความคิดของแต่ละคน เพื่อให้สมาชิกทุกคนมีความคิดที่สร้างสรรค์ในการแสดงฝีมือในรูปแบบของตนเองตามความสามารถของแต่ละคน เพื่อเป็นการผลักดันและสนับสนุนในความสามารถของแต่ละคน นอกจากนี้ทางหน่วยงานภาครัฐยังเข้ามาช่วยผลักดัน ต่อยอดส่งเสริมและสนับสนุนให้หมู่บ้านเบญจรงค์เป็นที่รู้จักและมีชื่อเสียงทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมถึงเป็นการสร้างรายได้ให้กับกลุ่มหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดี

การปฏิบัติที่ดีในแต่ละด้าน

1) ด้านการเป็นศูนย์เรียนรู้ชุมชนสมบูรณ์แบบ หมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดีถือเป็นศูนย์แห่งการเรียนรู้และขับเคลื่อนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เนื่องจากผู้ประกอบการได้มีการจัดให้สมาชิกในหมู่บ้านได้ไปสอนวิธีการทำเครื่องเบญจรงค์ทั้งการลงสี การเขียนลาย ตามสถานที่ต่าง ๆ เช่น วัดดอนไก่ดีและโรงเรียนเทศบาลวัดดอนไก่ดี เป็นต้น โดยจะมีกลุ่มนักเรียนที่สนใจเป็นจำนวนมากเข้าร่วมในการเรียนการสอนเพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้คนรุ่นหลังได้มีการสืบทอดการทำเครื่องเบญจรงค์ให้คงอยู่

2) ด้านการจัดการความรู้ หมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดียังถือเป็นศูนย์กลางในการจัดการความรู้ แหล่งเรียนรู้ในหลากหลายด้านและเป็นสถานที่ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของปราชญ์ชาวบ้าน โดยลูกหลานเพื่อนบ้านใกล้เคียงที่ได้มีโอกาสเข้ามาเรียนรู้พัฒนาฝีมือ เพิ่มพูน ทักษะและเป็นแรงงานฝีมือ หมู่บ้านต้นแบบที่เกิดจากภูมิปัญญาท้องถิ่นชาวบ้าน องค์ความรู้ของชาวบ้านและยังสนับสนุนให้สมาชิกทุกคนรู้จักพัฒนาตนเอง

3) ด้านการบริหารจัดการที่ดีของผู้ประกอบการ โดยผู้ประกอบการและสมาชิกในหมู่บ้านทุกคนมีความพร้อมใจกันที่จะแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน แลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน มีการเสนอความคิดกันอยู่ตลอดเวลา มีการพูดคุยปรึกษาหารือกันอยู่ตลอดเวลา จึงทำให้เกิดความรัก ความผูกพันและความร่วมมือช่วยเหลือเกื้อกูลกันในชุมชนเป็นอย่างดี ทำให้การพัฒนาด้านอื่น ๆ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ส่งผลให้คุณภาพชีวิตโดยรวมของหมู่บ้านหรือชุมชนดียิ่งขึ้นและมีความเข้มแข็งยั่งยืนต่อไปในอนาคต

4) ด้านการบริการลูกค้า ผู้ประกอบการมักคำนึงถึงคุณภาพของสินค้าและการบริการลูกค้าเป็นหลัก ในกรณีที่ลูกค้าซื้อไปแล้วเกิดมีสินค้าชำรุดทางผู้ประกอบการจะเปลี่ยนให้ฟรี เป็นการสร้างความเชื่อมั่นและซื้อใจลูกค้า เน้นการบริการในการขายอย่างมากมาก ทั้งนี้เป็นการสร้างความประทับใจให้กลุ่มลูกค้าอีกด้วยเพื่อให้เกิดความพึงพอใจของลูกค้ามากที่สุด

ด้านการมีส่วนร่วมของหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดี

1) ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิกในหมู่บ้าน สมาชิกจะให้ความร่วมมือเป็นอย่างมาก เวลามีอะไรจะปรึกษาหารือกันอยู่ตลอดเวลา มีการเข้ากลุ่มกันเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันอยู่ตลอดเวลา สมาชิกในชุมชนทุกคนจะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

2) ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการและหน่วยงานภาครัฐ ได้มีการร่วมมือร่วมใจกันที่คอยช่วยเหลือจากกลุ่มเจ้าหน้าที่ภาครัฐ โดยมีการประชาสัมพันธ์จากสื่อต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร โทรทัศน์ วิทยุ สื่อแบบออนไลน์ เป็นต้น เป็นการถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญาในการทำเครื่องเบญจรงค์ผ่านสื่อต่าง ๆ เพื่อเป็นการส่งเสริมอนุรักษ์ภูมิปัญญาในการทำเครื่องเบญจรงค์ไว้

3) ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิกในหมู่บ้านและหน่วยงานภาครัฐ โดยกลุ่มสมาชิกในหมู่บ้านทุกคนยังให้ความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐเป็นอย่างมาก ทั้งในด้านการอบรมความรู้ ด้านการจัดกิจกรรมต่าง ๆ การพัฒนาเครื่องเบญจรงค์ รวมถึงในด้านการตอนรับลูกค้าทั้งในประเทศและต่างประเทศ

4) ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการ สมาชิกในหมู่บ้าน และหน่วยงานภาครัฐ โดยทุกฝ่ายให้การช่วยเหลือ ผลักดันและสนันสนุนซึ่งกันและกัน จึงทำให้หมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดีประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก โดยสินค้าของกลุ่มหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดีได้รับรางวัล OTOP ระดับ 5 ดาว จึงทำให้กลุ่มหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดีประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก จนทำให้เป็นที่รู้จักและมีชื่อเสียงมาจนถึงทุกวันนี้

ด้านการพัฒนาหมู่บ้าน การพัฒนาหมู่บ้านส่วนใหญ่จะเกิดจากความร่วมมือของหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด อาธิเช่น สำนักพัฒนาอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงวัฒนธรรมและกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เป็นต้น เพื่อพัฒนาหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดีให้เป็นหมู่บ้านต้นแบบและเป็นหมู่บ้านอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ (CIV) ที่มีการประยุกต์ใช้วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ความรู้เทคโนโลยี นวัตกรรม ความคิดสร้างสรรค์ในด้านของผลิตภัณฑ์และการบริการ เพื่อเชื่อมโยงกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว นอกจากนี้ในส่วนของการพัฒนาหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดี ทั้งหมดนี้เกิดจากความร่วมมือทั้งในตัวผู้ประกอบการ สมาชิกในหมู่บ้านและหน่วยงานภาครัฐ มาช่วยในการขับเคลื่อนในเรื่องของการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ

ด้านการช่วยเหลือของหน่วยงานภาครัฐ ในการพัฒนาหมู่บ้านของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องทั้งในการพัฒนาด้านสถานที่ ถนนหนทาง ในด้านจัดภูมิทัศน์ในพื้นที่ ในด้านเสาไฟหรือเอกลักษณ์ในพื้นที่ของหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดีรวมถึงในด้านของการจัดกิจกรรมต่าง ๆ นอกจากนี้การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ยังพัฒนาหมู่บ้านให้เป็นระเบียบ สวยงาม เรียบร้อย เพื่อให้เกิดความสวยงามของหมู่บ้าน เกิดความร่มเย็นเป็นสุข สะอาด สบายตา ดูแลห้องน้ำ ทางเดินภายในหมู่บ้านอยู่ตลอดเวลา จึงทำให้ลูกค้าส่วนใหญ่เกิดความประทับใจในตัวสถานที่ ทั้งนี้เพื่อคงความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดี

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาแนวทางการจัดการเครื่องเบญจรงค์ของผู้ประกอบการชุมชนดอนไก่ดี

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวกับแนวทางการจัดการเครื่องเบญจรงค์ของผู้ประกอบการชุมชนดอนไก่ดี ตำบลดอนไก่ดี อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ได้กำหนดประเด็นการศึกษาออกเป็น 3 ด้าน โดยประกอบไปด้วย ด้านการจัดการของหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดี ด้านการสนับสนุนและด้านการพัฒนาหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดีในแต่ละด้าน ดังนี้

Veridian E-Journal, Silpakorn University
ISSN 1906 - 3431

ด้านการจัดการของหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดี

1) ด้านผู้ประกอบการหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดี ผู้ประกอบการได้มีแนวทางในการจัดการ คือ สมาชิกในหมู่บ้านทุกคนจะมีการจัดประชุมกันในทุก ๆ เดือน โดยสมาชิกทุกคนต้องเปิดใจให้กว้างและยอมรับความคิดของผู้อื่น เวลาเกิดปัญหาขึ้นทุกคนต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ต้องนึกถึงผลประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าผลประโยชน์ส่วนตัว มีการพูดคุย แลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กัน ต้องผลักดันตัวเราเองด้วยทั้งในด้านการพัฒนาสินค้า พัฒนาลวดลาย การออกแบบจนเกิดเป็นลวดลายที่มีนวัตกรรมใหม่ ๆ และยังเป็นศูนย์แห่งการเรียนรู้ทางภูมิปัญญาและขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมถึงเป็นหมู่บ้านต้นแบบอีกด้วย โดยการจัดการเรียนการสอนการทำเครื่องเบญจรงค์ตามสถานที่ต่าง ๆ

2) ด้านสมาชิกในหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดี เช่น ลูกหลาน เพื่อนบ้านใกล้เคียง ทุกคนมีโอกาสเข้ามาเรียนรู้ พัฒนาฝีมือ เพิ่มพูนทักษะและเป็นแรงงานฝีมือ ทั้งการเรียนรู้ รูปแบบลวดลายต่าง ๆ ที่สืบสานต่อเนื่องมาจากอดีตจนถึงปัจจุบัน เพื่อเป็นการส่งเสริมรายได้ให้กับสมาชิกในหมู่บ้านทุกคน โดยสมาชิกมีความเอื้ออาทร ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ทั้งในการช่วยกันคิด ช่วยกันทำ ช่วยกันออกแบบลวดลาย มีการแบ่งงานกันทำ เป็นต้น

3) ด้านหน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ หน่วยงานภาครัฐเข้ามาช่วยเหลือและสนับสนุนเป็นอย่างมาก เช่น พัฒนาชุมชนมาช่วยออกแบบเครื่องเบญจรงค์โดยเชิญท่านอาจารย์มาช่วยในการออกแบบลวดลายต่าง ๆ และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ นอกจากนี้ทางกระทรวงพาณิชย์ยินดีเข้ามาช่วยเหลือโดยให้ทางหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดีได้นำสินค้าและผลิตภัณฑ์ไปจำหน่ายสินค้าตามจุดต่าง ๆ ซึ่งทางหน่วยงานภาครัฐก็มีการเชื่อมโยงกับบริษัทประชารัฐมีการเรียกไปประชุมกัน การพูดคุยกัน โดยมีการพัฒนาที่ควบคู่ไปกับหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดี สมาชิกบริษัทประชารัฐและหน่วยงานภาคีเข้าไปดำเนินการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

4) ด้านกลุ่มลูกค้า ผู้ประกอบการมักให้ความสำคัญกับลูกค้าเป็นอย่างมากทั้งในด้านของขั้นตอนการผลิตเครื่องเบญจรงค์ วัสดุที่ใช้ที่มีคุณภาพ การวาดลวดลายที่มีความละเอียดและมีความสวยงาม เพื่อให้เครื่องเบญจรงค์รงค์มีคุณภาพมากที่สุด ในด้านการบริการที่เป็นกันเองทั้งก่อนซื้อสินค้าและหลังการขาย การพูดคุย การให้ข้อมูลความรู้ รวมถึงกรณีที่ลูกค้าเกิดซื้อสินค้าไปแล้วและมีความชำรุดเสียหายของตัวเครื่องเบญจรงค์ทางผู้ประกอบการนั้นได้มีการเปลี่ยนสินค้าให้ฟรีโดยไม่คิดเงินเพิ่ม จึงทำให้ลูกค้าส่วนใหญ่เกิดความประทับใจเป็นอย่างมากและหันกลับมาซื้อสินค้าที่นี้เป็นประจำ

ด้านการสนับสนุน

1) ด้านชุมชนเข้มแข็ง กลุ่มหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดีถือว่าเป็นหมู่บ้านที่มีความเข็มแข็งเป็นอย่างมาก เนื่องจากสมาชิกทุกคนในหมู่บ้านมีศักยภาพเป็นอย่างมาก ทั้งในด้านการพึ่งพาตนเอง การร่วมมือของทุกคนในหมู่บ้าน การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ได้ร่วมกันปรึกษาหารือกัน มีการพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา ทางผู้ประกอบการได้นำเอาความรู้ ประสบการณ์และภูมิปัญญาที่ได้รับมาผลิตภัณฑ์เครื่องเบญจรงค์ จึงทำให้สมาชิกทุกคนในหมู่บ้านมีงานทำและมีรายได้จากการทำเครื่องเบญจรงค์จนเกิดเป็นอาชีพหลักของสมาชิกในชุมชนดอนไก่ดี หมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดียังเป็นศูนย์แห่งการเรียนรู้ชุมชนสมบูรณ์แบบ เป็นหมู่บ้านแห่งการท่องเที่ยวและยังเป็นหมู่บ้านต้นแบบ OTOP

2) ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น หมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดีถือเป็นหมู่บ้านต้นแบบที่เกิดจากภูมิปัญญาท้องถิ่นชาวบ้าน องค์ความรู้ของชาวบ้าน สนับสนุนให้สมาชิกทุกคนรู้จักพัฒนาตนเอง และเป็นสถานที่ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ชองปราชญ์ชาวบ้าน มีการพัฒนาคิดค้น ดัดแปลง สร้างความเข้มแข็งทางด้านภูมิปัญญาชุมชน และช่วยเหลือและยังสร้างอาชีพสร้างรายได้ให้กับสมาชิกชุมชนอีกด้วย

3) ด้านหมู่บ้านต้นแบบ ทางกรมการค้าภายในและกระทรวงพาณิชย์ได้ดำเนินการร่วมกับมหาวิทยาลัยหอการค้าไทยในการส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดีให้เป็นหมู่บ้านทำมาค้าขายต้นแบบ (ภาคกลาง) ได้มีการช่วยเหลือและสนับสนุนการออกแบบพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์แบบใหม่ ๆ เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า นอกจากนี้ได้มีการจัดอบรมให้ความรู้ ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการบริหารจัดการ รวมทั้งการถ่ายทอดทักษะหรือพัฒนาเครื่องเบญจรงค์ดอนไก่ดีให้เติบโตมากยิ่งขึ้นในอนาคต และเป็นการสร้างรายได้ให้กับสมาชิกและผู้ประกอบการหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดี

ด้านการพัฒนาหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดี

1) ด้านตัวบุคคล ทางผู้ประกอบการและสมาชิกในหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดีมีการพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลาและมีการพูดคุยกันอยู่ตลอดเวลา เสริมสร้างโอกาสในการเรียนรู้ การถ่ายทอดความรู้ การแลกเปลี่ยนความคิดและประสบการณ์ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันของปราชญ์ชาวบ้าน มีการศึกษาความรู้เพิ่มเติมเป็นการเพิ่มทักษะ ความรู้ ความเชี่ยวชาญและพัฒนาฝีมือในด้านงานศิลปะอยู่ตลอดเวลา

2) ด้านสังคม ทางผู้ประกอบการเบญจรงค์ดอนไก่ดีได้เห็นถึงเป็นการช่วยเหลือสมาชิกในชุมชนดอนไก่ดีและยังได้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิตให้คนในชุมชน โดยผู้ประกอบการได้มีการเปิดการเรียนการสอนการทำเครื่องเบญจรงค์ดอนไก่ดีเพื่อให้คนในชุมชนได้เข้ามาเรียนรู้ ได้นำความรู้ที่มีไปประกอบอาชีพและสร้างรายได้ให้กับครอบครัว ทั้งสมาชิกในหมู่บ้านและคนในบริเวณรอบ ๆ ชุมชน

3) ด้านเศรษฐกิจ ทางรัฐบาลได้เข้าไปให้การส่งเสริม เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนเศรษฐกิจชุมชน โดยเฉพาะในกลุ่มสินค้าเครื่องเบญจรงค์ของหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดีถือเป็นหมู่บ้านที่เข้มแข็ง มีการผลักดันการดำเนินงานที่เน้นการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นตามศักยภาพทางการตลาดที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้ผลิตภัณฑ์ได้และเพิ่มช่องทางในการกระจายสินค้า ซึ่งจะครอบคลุมถึงการจัดงานแสดงสินค้าทั้งในและต่างประเทศ พร้อมทั้งวางแผนส่งเสริมศักยภาพให้ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ ชุมชนและท้องถิ่น เพื่อพัฒนาองค์ความรู้และเสริมสร้างความเป็นผู้ประกอบการมากยิ่งขึ้น

อภิปรายผล

จากข้อค้นพบถึงการปฏิบัติที่ดีในการจัดการเครื่องเบญจรงค์ของผู้ประกอบการชุมชนดอนไก่ดี ตำบลดอนไก่ดี อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. วิธีการปฏิบัติที่ดีของผู้ประกอบการชุมชนดอนไก่ดี ตำบลดอนไก่ดี อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

ด้านการดำเนินงาน จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ประกอบการได้นำความรู้ที่มีจากการเขียนลายเบญจรงค์มาทำเครื่องเบญจรงค์รวมถึงการเรียนรู้ด้วยวิธีครูพักลักจำ มีการการรวมตัวกันของผู้ประกอบการและสมาชิกทุกคนในหมู่บ้านเกิดจนเกิดเป็นหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดี และได้เป็นหมู่บ้าน OTOP Village Champion (OVC)

Veridian E-Journal, Silpakorn University
ISSN 1906 - 3431

ในปี พ.ศ.2549 จนเป็นที่รู้จักมาจนถึงทุกวันนี้ ผู้ประกอบการถือเป็นผู้นำที่ดีของหมู่บ้านรวมถึงการมีวิสัยทัศน์และทัศนคติที่ดี รวมถึงการให้สมาชิกทุกคนนำวิชาความรู้ไปสอนให้กับผู้ที่สนใจตามสถานที่ต่าง ๆ ในชุมชน ทุกคนจะมีการประชุมกันภายในหมู่บ้านเพื่อเป็นการสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ มีการแลกเปลี่ยนความรู้ รวมถึงการถ่ายทอดความรู้ เพื่อให้สมาชิกทุกคนทำงานไปในทิศทางเดียวกันได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล นอกจากนี้ทางหน่วยงานภาครัฐที่เข้ามาช่วยประสานงานให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จ โดยเข้ามาช่วยผลักดัน ต่อยอด ส่งเสริมและสนับสนุนให้หมู่บ้านเบญจรงค์เป็นที่รู้จักและมีชื่อเสียงทั้งในประเทศและต่างประเทศ จากที่กล่าวข้างต้นทำให้เห็นว่า การที่ผู้ประกอบการมีการดำเนินงานที่ดีและส่งเสริมให้สมาชิกทุกคนมีรายได้ รวมถึงผู้ที่สนใจในการทำเครื่องเบญจรงค์ให้มีองค์ความรู้และความสามารถ เพื่อเป็นสนับสนุน พัฒนาและต่อยอดภูมิปัญญาไทยให้คงอยู่ตลอดไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลำปาง แม่นมาตย์ (2553: บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดี: การถอดบทเรียนจากประสบการณ์ผู้บริหารท้องถิ่นดีเด่น ผลการศึกษาพบว่า เน้นให้คนในชุมชนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ตลอดชีวิต ผู้บริหารท้องถิ่นจะต้องเชื่องโยงผู้นำชุมชนอย่างใกล้ชิด ผู้บริหารต้องมีความมุ่งมั่งตั้งใจทำงานอย่างเต็มความสามารถเน้นการทำงานแบบมีส่วนร่วม ต้องมีความรู้ความเข้าใจในระบบการทำงานเป็นอย่างดี ปัจจัยที่มีผลทำให้ประสบผลสำเร็จประกอบด้วย ภาวะผู้นำ การมีส่วนร่วมของประชาชน การสนับสนุนจากภาครัฐและภาคเอกชน

การปฏิบัติที่ดีในแต่ละด้าน จากผลการวิจัยพบว่า หมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดีถือว่าเป็นศูนย์เรียนรู้ชุมชนสมบูรณ์แบบโดยเป็นศูนย์ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้สำหรับประชาชน ได้เปิดโอกาสในการเรียนรู้ ทั้งในการถ่ายทอด การแลกเปลี่ยนประสบการณ์และเป็นการสืบทอดภูมิปัญญาชาวบ้าน ผู้ประกอบการได้สนับสนุนให้บุคคลภายนอกได้เรียนรู้ถึงวิถีชีวิตของคนในชุมชน รวมถึงภูมิปัญญาที่เกิดจากชาวบ้าน อีกทั้งยังส่งเสริมให้สมาชิกในชุมชนมีการพัฒนาตนเอง เพื่อเป็นการการยกระดับฐานะความเป็นอยู่ของสมาชิกในชุมชนให้ดีขึ้นและเป็นการเสริมสร้างความเจริญแก่ชุมชน นอกจากนี้ผู้ประกอบการได้พัฒนาหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดีจนเกิดเป็นหมู่บ้านต้นแบบที่เกิดจากภูมิปัญญาท้องถิ่นชาวบ้านและยังเป็นศูนย์กลางในการจัดการความรู้ แหล่งเรียนรู้ในหลากหลายด้าน สถานที่ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ชองปราชญ์ชาวบ้าน และได้เปิดการเรียนการสอนในการทำเครื่องเบญจรงค์ภายในหมู่บ้านให้กับคนในชุมชนและนอกชุมชนได้เข้ามาเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้ประกอบการหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดี ถือว่ามีการบริหารจัดการที่ดี เนื่องจากสมาชิกทุกคนในหมู่บ้านมีความพร้อมใจกันที่จะแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน การเสนอความคิดกัน การพูดคุยปรึกษาหารือกัน รวมถึงการพัฒนาเครื่องเบญจรงค์และพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา จนทำให้หมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดีสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ส่งผลให้คุณภาพชีวิตโดยรวมของหมู่บ้านและชุมชนดียิ่งขึ้น รวมถึงมีความเข้มแข็งยั่งยืนต่อไปในอนาคต นอกจากนี้ผู้ประกอบการมักคำนึงถึงคุณภาพของสินค้าและการบริการลูกค้าเป็นหลัก ทั้งในด้านของตัวสินค้า ด้านเวลาในการส่งสินค้า ด้านการบริการหลังการขาย มีการพูดคุยที่เป็นกันเองและความรับผิดชอบของสินค้า จึงทำให้ลูกค้ารู้สึกประทับใจในตัวผู้ประกอบการเป็นอย่างมาก สอดคล้องกับการศึกษาของ จุฑารัตน์ ศักดิ์มั่นวงศ์ (2559: 54) ที่กล่าวว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นนั้นถือว่าเป็นรากแก้วที่สำคัญเป็นอย่างมากในท้องถิ่นนั้น ๆ เนื่องจากภูมิปัญญาของชาวบ้านคนหนึ่งอาจพัฒนาองค์ความรู้ที่มีและส่งองค์ความรู้ที่มีถ่ายทอดออกมาให้กับอีกบุคคลหนึ่ง เพื่อเป็นการพัฒนาจึงทำให้ท้องถิ่นนั้นมีความเจริญงอกงามอย่างมั่นคงและมีความสำคัญต่อสังคมไทยเป็นอย่างมาก

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมทรง บรรจงธิติทานต์ (2560: บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง แนวทางการจัดการชุมชนพึ่งตนเองอย่างยั่งยืนกรณีศึกษา บ้านหัวคู ตำบลพระยาบันลือ อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการศึกษาพบว่า แนวทาง การจัดการชุมชนพึ่งตนเองอย่างยั่งยืนได้สร้างพื้นที่ทางสังคมด้านงานพัฒนาชุมชน โดยใช้แนวคิดวัฒนธรรมชุมชน แนวคิดชุมชนเข้มแข็งและแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นทุนทางสังคมระดับหมู่บ้านส่งผลให้ชาวบ้านมี ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นทั้งด้านที่อยู่อาศัย ที่ดินทำกิน อาชีพ รายได้ ความสัมพันธ์ทางสังคมและมีการสืบสานวัฒนธรรมประเพณี

ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิกในหมู่บ้าน จากผลการวิจัยพบว่า หน่วยงานภาครัฐ ผู้ประกอบการและสมาชิกในหมู่บ้านเบญจรงค์ทุกคนให้การช่วยเหลือ ผลักดันและสนับสนุนซึ่งกันและกันเป็นอย่างมาก จึงทำให้หมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดีประสบความสำเร็จ ทั้งนี้กลุ่มหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดีได้เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องในเครือข่ายทุกคนทั้งบุคคลภายในชุมชนและบุคคลภายนอกชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแบ่งปันภูมิปัญญาในการทำเครื่องเบญจรงค์ รวมถึงผู้ประกอบการและสมาชิกในหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดีทุกคนให้ความร่วมมือกันตลอด นอกจากนี้ทางหน่วยงานของภาครัฐถือเป็นส่วนสำคัญเป็นอย่างมากที่จะช่วยผลักดันให้หมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดีประสบความสำเร็จ ทั้งในด้านลวดลาย การพัฒนาฝีมือ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การอบรมความรู้การนำผลิตภัณฑ์ไปจำหน่ายตามจุดต่าง ๆ รวมถึงในด้านการต้อนรับลูกค้าทั้งในประเทศและต่างประเทศเพื่อเป็นการส่งเสริมอนุรักษ์ภูมิปัญญาในการทำเครื่องเบญจรงค์ไว้ โดยสินค้าของกลุ่มหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดีได้รับรางวัล OTOP ระดับ 5 ดาว จนทำให้กลุ่มหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดีประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก และเป็นที่รู้จักและมีชื่อเสียงมาจนถึงทุกวันนี้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Mukai and Fujikura (2015: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการประเมินผลและการเรียนรู้จากโครงการช่วยเหลือหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) จากการศึกษาพบว่า โครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ในจังหวัดโออิตะของญี่ปุ่น เป็นเพียงส่วนหนึ่งของโครงการที่รัฐบาลให้ความช่วยเหลือในด้านการพัฒนาอย่างเป็นทางการ ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมการพัฒนาชนบท หลักการ 3 ประการ ได้แก่ ความเป็นท้องถิ่นระดับโลกในการพึ่งพาตนเอง ความคิดสร้างสรรค์และการพัฒนาบุคลากร เป็นต้น นอกจากนี้โครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ได้สร้างรายได้และมีความยั่งยืนให้กับคนในชนบท โดยหลักการเหล่านี้สามารถใช้กับโครงการทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ด้านการพัฒนาหมู่บ้าน จากผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดีนี้เกิดจากความร่วมมือทั้งในตัวผู้ประกอบการ สมาชิกในหมู่บ้าน และหน่วยงานภาครัฐ มาช่วยในการขับเคลื่อนในเรื่องของการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบและเป็นหมู่บ้านอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ (CIV) เป็นการนำวัฒนธรรมวิถีชีวิต ภูมิปัญญาชาวบ้าน ความรู้เทคโนโลยี นวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ในด้านของผลิตภัณฑ์และการบริการ เพื่อเป็นการเชื่อมโยงกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว นอกจากนี้ทางกลุ่มหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดีถือว่ามีความเข้มแข็งเป็นอย่างมาก ผู้ประกอบการและสมาชิกในหมู่บ้านทุกคนได้นำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตโดยมีการพัฒนาตนเองและพัฒนาผลิตภัณฑ์อยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้ทางหน่วยงานภาครัฐยังเข้ามาช่วยเหลือ ส่งเสริมและสนับสนุนหมู่บ้านเบญจรงค์ ให้มีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักทั้งกลุ่มลูกค้าภายในประเทศและต่างประเทศ สอดคล้องกับการศึกษาของ ปภังกร วงศ์ชิดวรรณ (2551: 30) กล่าวคือ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ถือเป็นแนวคิดที่เน้นการใช้เครื่องมือกระตุ้นให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ของชุมชน ส่งเสริมกระบวนการพัฒนา

Veridian E-Journal, Silpakorn University
ISSN 1906 - 3431

ท้องถิ่น สร้างชุมชนที่เข้มแข็งพึ่งตนเองได้ ภาครัฐพร้อมที่จะช่วยเหลือในด้านความรู้สมัยใหม่และการบริหารจัดการ รวมถึงการดำเนินการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องนั้นเป็นกลยุทธ์การพัฒนาที่ต้องอาศัยหมู่บ้านเป็นหน่วยการพัฒนาเบื้องต้น

ด้านการช่วยเหลือของหน่วยงานภาครัฐ จากผลการวิจัยพบว่า หน่วยงานภาครัฐให้ความช่วยเหลือหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดีเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะในด้านการพัฒนาด้านสถานที่ ด้านการจัดภูมิทัศน์ในพื้นที่ด้านถนนหนทาง เพื่อคงความเป็นเอกลักษณ์ของหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดี ทางหน่วยงานภาครัฐและกลุ่มหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดีได้มีการดำเนินงาน การประชุมกันและการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเป็นการพัฒนาหมู่บ้านให้ดีขึ้น นอกจากนี้ทางหน่วยงานภาครัฐที่เข้ามาช่วยประสานงานให้การดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จโดยเข้ามาช่วยผลักดัน ส่งเสริมและสนับสนุนให้หมู่บ้านเบญจรงค์เป็นที่รู้จักและมีชื่อเสียงทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมถึงเป็นการส่งเสริมรายได้ให้กับกลุ่มหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดี สอดคล้องกับการศึกษาของนิภา ทองก้อน (2550: 32) กล่าวถึง ยุทธศาสตร์การพัฒนาหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) เป็นการดำเนินงาน เชิงยุทธศาสตร์ในการเชื่อมโยงจากท้องถิ่นสู่สากลในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของผลิตภัณฑ์ไปสู่ตลาด ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ทางกระทรวงมหาดไทยจึงได้กำหนดให้การส่งเสริมอาชีพผลิตสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ เป็นนโยบายเร่งด่วนที่สำคัญเพื่อสร้างอาชีพและรายได้ให้กับประชาชนในชุมชนท้องถิ่นโดยมอบหมายให้กรมการพัฒนาชุมชนส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนให้เข้มแข็งอย่างยั่งยืนเป็นรากฐานเศรษฐกิจของประเทศ

2. แนวทางการจัดการเครื่องเบญจรงค์ของผู้ประกอบการชุมชนดอนไก่ดี ตำบลดอนไก่ดี อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

ด้านการจัดการของหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดี จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ประกอบการและสมาชิกในหมู่บ้านทุกคนมีการพูดคุยกันตลอดเวลา แลกเปลี่ยนความรู้ มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กัน นึกถึงผลประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าผลประโยชน์ส่วนตัว ต้องเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี มีการผลักดันตัวเราเองด้วยทั้งในด้านการพัฒนาสินค้า พัฒนาลวดลาย ส่งเสริมให้สมาชิกทุกคนมีความคิดสร้างสรรค์ รวมถึงการออกแบบจนเกิดเป็นลวดลายที่มีนวัตกรรมใหม่ ๆ ตามวิธีชีวิตให้สอดคล้องกับความต้องการของการตลาดให้กลายเป็นสินค้าที่มีคุณภาพและเป็นการสืบทอดภูมิปัญญาชาวบ้านให้คงอยู่ต่อไป นอกจากนี้หน่วยงานของภาครัฐถือเป็นส่วนสำคัญเป็นอย่างมากที่จะช่วยผลักดันให้หมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดีประสบความสำเร็จ อาทิเช่น การเชิญท่านอาจารย์มาช่วยในการออกแบบลวดลายต่าง ๆ และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การให้ความรู้และก็มาแลกเปลี่ยนกัน การนำสินค้าและผลิตภัณฑ์ไปจำหน่ายสินค้าตามจุดต่างๆ เพื่อเป็นการเปิดตลาดและการจัดงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ นอกจากนี้ผู้ประกอบการและสมาชิกทุกคนจะร่วมมือ ร่วมใจกันช่วยเหลือเพื่อให้งานส่งตามเวลาที่กำหนดจนทำให้ลูกค้าเกิดความประทับใจในการรับผิดชอบต่อผู้ประกอบการเป็นอย่างมาก จึงทำให้ลูกค้าส่วนใหญ่เกิดความประทับใจเป็นอย่างมากและหันกลับมาซื้อสินค้าที่นี้เป็นประจำเป็น สอดคล้องกับงานวิจัยของสุภาพร ภู่ไพบูลย์ (2558: บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การจัดการชุมชนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านโพธิ์ศรี จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการศึกษาพบว่า มีการดำรงชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง บ้านเรือนมีความสะอาดเรียบร้อย ทุกคนมีความรัก ความสามัคคี เสียสละซึ่งกันและกัน รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ชอบเข้าร่วม

กิจกรรมของชุมชน ชาวบ้านสามารถสร้างอาชีพ มีรายได้มาหาเลี้ยงครอบครัว ส่งเสริมให้ทุกคนมีการพัฒนาทักษะความรู้ ประสบการณ์ เน้นการทำงานเป็นทีม แบ่งหน้าที่กันทำตามความถนัด

ด้านการสนับสนุน จากผลการวิจัยพบว่า หมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดีถือเป็นศูนย์แห่งการเรียนรู้ชุมชนสมบูรณ์แบบ รวมถึงเป็นหมู่บ้านทำมาค้าขายต้นแบบ (ภาคกลาง) และเป็นหมู่บ้านแห่งการท่องเที่ยว จากที่กล่าวมาแสดงให้เห็นว่าหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดีถือว่าเป็นหมู่บ้านที่มีความเข็มแข็งเป็นอย่างมาก นอกจากนี้การที่ผู้ประกอบการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นชาวบ้าน องค์ความรู้ของชาวบ้านที่มีมาผลิตเครื่องเบญจรงค์ ซึ่งหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดีถือเป็นแหล่งรวบรวมความรู้ ภูมิปัญญา วิถีชีวิตที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิตเครื่องเบญจรงค์ โดยผู้ประกอบการและสมาชิกในหมู่บ้านมีการพัฒนาฝีมือตลอดและยังเปิดสอนการทำเครื่องเบญจรงค์ให้กับบุคคลที่สนใจ เพื่อเป็นการการสืบทอดภูมิปัญญาให้คงอยู่ต่อไป นอกจากนี้หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องให้ความช่วยเหลือ เช่น มีการจัดอบรมให้ความรู้ ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการบริหารจัดการ พัฒนาผลิตภัณฑ์ให้เติบโตมากยิ่งขึ้นในอนาคตและมีมาตรฐานระดับสากล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Schumann (2016: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึงโครงการหนึ่งหมู่บ้าน หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OVOP) และการพัฒนาบุคลากร: บทเรียนสำหรับการมีส่วนร่วมของบุคลากรในชุมชนในชนบททั่วโลก จากการศึกษาพบว่า ผู้นำของประเทศญี่ปุ่นได้พัฒนาและปรับตัวกลยุทธ์ของโครงการหนึ่งหมู่บ้าน หนึ่งผลิตภัณฑ์จากส่วนต่าง ๆ ของแต่ละประเทศ เพื่อเป็นการสนับสนุนช่วยเหลือในการการพัฒนาแรงงานและการฟื้นฟูเศรษฐกิจในภูมิภาคของชนบทต่าง ๆ ในแต่ละประเทศใช้หลักการ 3 ประการ คือ การสร้างผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการยอมรับจากทั่วโลกซึ่งสะท้อนถึงความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมท้องถิ่น การพึ่งพาตนเอง ความคิดสร้างสรรค์และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

ด้านการพัฒนาหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดี จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดีทุกคนมีการเพิ่มทักษะ ความรู้ ความเชี่ยวชาญและพัฒนาฝีมือในด้านงานศิลปะอยู่ตลอดเวลา นอกจากนี้ผู้ประกอบการและสมาชิกในหมู่บ้านมีการพูดคุยกัน มีการปรึกษากัน เสริมสร้างโอกาสในการเรียนรู้การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน รวมถึงการถ่ายทอดความรู้ ทำให้กลุ่มหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดีทุกคนมีการทำงานไปในทิศทางเดียวกันได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล นอกจากนี้ผู้ประกอบการได้มีการเปิดการเรียนการสอนการทำเครื่องเบญจรงค์ดอนไก่ดีเพื่อให้คนในชุมชนได้เข้ามาเรียนรู้ ได้นำความรู้ที่มีไปประกอบอาชีพและเป็นการสร้างรายได้ให้กับครอบครัว โดยผู้ประกอบการเป็นคนนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิต เป็นศูนย์แห่งการเรียนรู้ทางภูมิปัญญาและขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อแก้ไขปัญหาการว่างงาน ปัญหาทางด้านยาเสพติดและปัญหาอาชญากรรม เป็นการสร้างเศรษฐกิจฐานรากของชุมชนท้องถิ่นให้มีความเข็มแข็ง อีกทั้งหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดีถือเป็นกลุ่มอุตสาหกรรมต้นแบบที่จะนำไปสู่การสร้างรายได้ให้กับท้องถิ่นทั้งในด้านการตลาดและการท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังถือว่าเป็นการขับเคลื่อนเศรษฐกิจชุมชนโดยเฉพาะในกลุ่มสินค้าเครื่องเบญจรงค์ของหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดีถือเป็นหมู่บ้านที่เข้มแข็งโดยจะมีการผลักดันการดำเนินงานที่เน้นการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น ตามศักยภาพทางการตลาดที่สามารถเพิ่มช่องทางในการกระจายสินค้าและเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้ผลิตภัณฑ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของไพศาล เนาวะวาทอง (2551: บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การจัดการชุมชนเศรษฐกิจพอเพียงกรณีศึกษา: หมู่บ้านคำปลาหลาย ตำบลบ้านดง อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า ผู้นำชุมชนเกิดความคิดในการ

รวมตัวกันเพื่อแก้ไขปัญหาความเป็นอยู่ เพื่อให้คนในชุมชนได้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นและเริ่มมีการพัฒนาเป็นลำดับขึ้นมาเรื่อย ๆ โดยยึดตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งผลจากการดำเนินตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงก็ทำให้ปัจจุบันกลายเป็นชุมชนที่เข้มแข็งและยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยพบว่า หมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดีถือเป็นหมู่บ้านที่ประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก จนเกิดเป็นหมู่บ้านที่มีความเข้มแข็ง เช่น หมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดีถือเป็นศูนย์เรียนรู้ชุมชนสมบูรณ์ ศูนย์แห่งการจัดการความรู้เกิดจากภูมิปัญญาท้องถิ่นชาวบ้าน รวมถึงเป็นหมู่บ้านทำมาค้าขายต้นแบบ (ภาคกลาง) จะเห็นได้ว่านอกจากจะเป็นศูนย์แห่งการเรียนรู้แล้ว ยังเป็นการพัฒนาด้านสังคม ด้านบุคคล ด้านเศรษฐกิจของประเทศ รวมถึงช่วยให้สมาชิกในหมู่บ้านได้มีรายได้และมีอาชีพที่ดี ดังนั้นหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดีควรมีการพัฒนาองค์ความรู้ที่มีอยู่อย่างต่อเนื่อง รวมถึงเป็นหมู่บ้านตัวอย่างให้กับหมู่บ้านและชุมชนอื่น ๆ

2. จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มผู้ประกอบการ ควรนำวิธีการปฏิบัติที่ดีของผู้ประกอบการหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดี เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติที่ดีของผู้ประกอบการได้นำไปประยุกต์ใช้ในหมู่บ้านและชุมชนอื่น ๆ จะเห็นได้ว่า ผู้ประกอบการหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดีถือว่ามีการบริหารจัดการที่ดี ทั้งในด้านการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคคลภายในและบุคคลภายนอกได้เข้ามาเรียนรู้ถึงการทำเครื่องเบญจรงค์ดอนไก่ดี การสร้างรายได้สร้างอาชีพให้กับสมาชิกในหมู่บ้าน การส่งเสริมและสนับสนุนความคิดและความถนัดของตัวสมาชิก รวมถึงการพัฒนาตนเองและพัฒนาผลิตภัณฑ์อยู่ตลอดเวลา ดังนั้น ผู้ประกอบการของหมู่บ้านและชุมชนอื่น ๆ ควรนำแนวคิดในการปฏิบัติที่ดีของผู้ประกอบการหมู่บ้านดอนไก่ดีเพื่อเป็นการสร้างเศรษฐกิจฐานรากของชุมชนท้องถิ่นของตนให้มีความเข็มแข็งและมีการบริหารจัดการที่ดีของตนเอง

3. จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มสมาชิกในหมู่บ้านถือเป็นส่วนสำคัญในการเสริมสร้างความเจริญแก่ชุมชน เป็นการยกระดับฐานะความเป็นอยู่ของสมาชิกในชุมชนให้ดีขึ้น จะเห็นได้ว่า สมาชิกทุกคนในหมู่บ้านมีความเอื้ออาทร ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ช่วยกันออกแบบลวดลาย แบ่งหน้าที่กันทำตามความถนัด รวมถึงเป็นการพัฒนาตนเองและพัฒนาผลิตภัณฑ์อยู่ตลอดเวลา เป็นการสร้างรายได้และอาชีพให้กับสมาชิกในหมู่บ้านเพื่อแก้ไขปัญหาการว่างงาน ปัญหาทางด้านยาเสพติด และปัญหาอาชญากรรม เป็นต้น ดังนั้น ผู้นำหรือสมาชิกในชุมชนต่าง ๆ ควรนำแนวทางการปฏิบัติของสมาชิกในหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดีไปพัฒนา ส่งเสริมและสนับสนุนในชุมชนต่าง ๆ ของตน เพื่อเป็นการส่งเสริมให้สมาชิกในชุมชนของตนมีรายได้และอาชีพที่มั่งคงอย่างต่อเนื่อง

4. จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มหน่วยงานภาครัฐถือเป็นส่วนสำคัญเป็นอย่างมากที่จะช่วยผลักดันให้หมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดีประสบความสำเร็จ ทั้งนี้หมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดีถือเป็นกลุ่มอุตสาหกรรมต้นแบบที่จะนำไปสู่การสร้างรายได้ให้กับท้องถิ่นทั้งในด้านการตลาดและการท่องเที่ยว จะเห็นได้ว่า หน่วยงานภาครัฐส่งเสริมศักยภาพให้ผู้ประกอบการ ผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น เพื่อพัฒนาองค์ความรู้และเสริมสร้างความเป็นผู้ประกอบการ เช่น การพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีมาตรฐาน การพัฒนาการบริหารจัดการและการพัฒนาความรู้ทั่วไป ดังนั้น หน่วยงานภาครัฐเป็นการผลักดันการดำเนินงานที่เน้นการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นตามศักยภาพทางการตลาดที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้ผลิตภัณฑ์ได้และเพิ่มช่องทางในการกระจายสินค้า

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยการจัดการความรู้ของหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดีในการเป็นหมู่บ้านต้นแบบในการค้าขาย (ภาคกลาง) ที่มีการขับเคลื่อนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในรูปแบบของการพึ่งพาตนเอง

2. ควรมีการศึกษาวิจัยการปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นชาวบ้านของหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดี

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

กนกวรรณ ชูชาญ. (2552). การจัดการความรู้ทางทรัพยากรวัฒนธรรมโดยผู้นำชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวชุมชนบ้านผาหมอน ดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารงานวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

กรมศิลปากร. (2554). *ภูมิแผ่นดินมรดกไทย : พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวกับการเสด็จพระราชดำเนินแหล่งมรดกไทย.* กรุงเทพฯ: รุ่งศิลป์การพิมพ์.

จินตวีร์ เกษมศุข. (2557). *หลักการมีส่วนร่วมกับการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน.* กรุงเทพฯ: แอคทีฟ พริ้นท์ จำกัด.

จุฑารัตน์ ศักดิ์มั่นวงศ์. (2559). ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการระบบเหมืองฝาย “พญาอุต” ตำบลต้นธง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต คณะคณะวิจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ฉัตร์ชัย อรรถปักษ์. (2550). *องค์ประกอบศิลปะ.* กรุงเทพฯ: วิทยพัฒน์.

ถวัลย์ มาศจรัส. (2552). *นวัตกรรมการศึกษาชุด KM (Knowledge Management).* กรุงเทพฯ : ธารอักษร.

นิดดา หงส์วิวัฒน์. (2554). *เครื่องปั้นดินเผา.* กรุงเทพฯ : แสงแดด.

นิภา ทองก้อน. (2550). ปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จตามเป้าหมายของโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ของผู้ผลิตสินค้า OTOP ในเขตพื้นที่จังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

บุษราภรณ์ มหัทธนชัย. (2552). "การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อส่งเสริมผลิตภัณฑ์ OTOP ของตำบลสะลวง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่". *วารสารราชภัฏเชียงใหม่.* หน้า : 42-49

ปภังกร วงศ์ชิดวรรณ. (2551). การพัฒนาเครือข่ายระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคชุมชน เพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์แบบครบวงจรภายใต้นโยบายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ของจังหวัดตาก. สำนักวิจัยและบริหารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.

ประชา สุวารีนนท์. (2554). *อัตลักษณ์ไทย: จากไทยสู่ไทย.* กรุงเทพฯ : ฟ้าเดียวกัน.

พนิดา ไชยา. (2561).“กลยุทธ์การสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันของผู้ประกอบการโรงงานเซรามิคเถ้าฮงไถ่ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี.” Veridian E-Journal, Silpakorn University 11,1 (มกราคม – เมษายน) : 3105-3129.

ไพศาล เนาวะวาทอง. (2551).การจัดการชุมชมเศรษฐกิจพอเพียง: กรณีศึกษาหมู่บ้านคำปลาหลาย ตำบลบ้านดง อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

วิฑูรย์ ภาเรือง. (2561). “แนวทางการสืบสานภูมิปัญญาการทอผ้ากาบบัวของชุมชนบ้านเชียงแก้ว จังหวัดอุบลราชธานี.” Veridian E-Journal, Silpakorn University 11,1 (มกราคม – เมษายน) : 1001-1024.

ลำปาง แม่นมาตย์. (2553). แนวทางการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดี: การถอดบทเรียนจากประสบการณ์ผู้บริหารท้องถิ่นดีเด่น. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ศูนย์ข้อมูลกลางทางวัฒนธรรม. (2560). หมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดี. เข้าถึงเมื่อ 2 ธันวาคม 2560. เข้าถึงได้จาก http://www.m-culture.in.th/moc_new,2560.

สมทรง บรรจงธิติทานต์. (2560). แนวทางการจัดการชุมชนพึ่งตนเองอย่างยั่งยืน กรณีศึกษาบ้านหัวคู ตำบลพระยาบันลือ อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน พ.ศ. 2560 หน้า 185-199.

สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมศุลกากร. (2560). สินค้าส่งออกประเภทหัตถกรรมและหัตถอุตสาหกรรมของประเทศไทย. เข้าถึงเมื่อ 26 พฤศจิกายน 2560. เข้าถึงได้จาก http://www.dwfoc.mof.go.th/Dataservices/IECountryAndCategory.

สุภาพร ภู่ไพบูลย์.(2558).การจัดการชุมชนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านโพธิ์ศรี อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ภาษาต่างประเทศ

Mukai, K. and R. Fujikura (2015). Capital Letter One village one product: evaluations and lessons learnt from OVOP aid projects. Development in Practice, Vol. 25(3), pp. 389-400.

Schumann, R. F. (2016). "A Study of One Village One Product (OVOP) and Workforce Development: Lessons for Engaging Rural Communities around the World." School of Business and Public Administration.